Ner 171. ROK 1843. SOBOTA 29 LIPCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świat uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE
Jutro Konegundy.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Swiętomir.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i róźne uwagi
6	27 2' 997	† 8, 3	5, 25	ZPł Zachodni słaby	Pogoda	Deszcz.
26 2	2, 511	9, 1	5, 26	,, mocny	Chmury	
10.	3 894	10, 3	4, 03	,, słaby	,,	

Wiadomości zagraniczne.

— Z Petersburga. —

Porucznik Rapatel z marynarki wojennej francuzkiéj, ozdobiony został przez N. Pana orderem ś. Stanisława 3 klassy, za uratowanie w czasie burzy giniącego statku kupieckiego Rossyjskiego.

— Z Odessy. —

N. król Grecki na dowód wdzięczności swojéj dla noworossyjskiego i Bessarabskiego jenerał gubernatora hrabi Woroncowa, za udzieloną przezeń opiekę poddanym J. K. M., przybywającym do zarządanego przez hr. Woroncowa kraju, raczył nadać mu order Zbawiciela klassy 1. N. Cesarz najmiłościwiéj dozwolić raczył hr. Woroncowi przyjąć i nosić ten order.

HISZPANIA.

Paryż 13 *Lipca.* Depesze telegrafiezne z Hiszpanii.

Bajonna 12 *Lipca.* Guadalajara w dniu 8 b. m. uznała na nowo rząd madrycki. Segovia ogłosiła powstanie w dniu 7. Jenerał Aspiroz mianowany został prezesem junty. Cacerez i Plazencya w prowincyi Estremadura powstały także. Junta centralna staréj Kastylii zainstalowała się w d. 5 b. m. w Valladolid; składa się ona z reprezentantów prowincyi Zamora, Avila, Salamanca, Leon. Palencya, Burgos. Segovia i Valladolid, każda z tych prowincyi reprezentowaną jest przez jednego delegowanego.

Madryt 7 *Lipca.* Władze cywilne i wojskowe dziś z powodu rocznicy 7 lipca 1822 r. odbyły wielki przegląd wyborczych komapanii gwardyi narodowéj. Wojsko to defilowało przed ratuszem; wznoszono huczne wiwaty konstytucyi, królowéj Izabelli II i rejentowi.

Opiekun królowéj pan Arguelles, w liście do naczelnika politycznego Madrytu oświadczył, że pogłoska jakoby miano zamiar oddalić królowę Izabellę z Madrytu, jest najzupełniéj bezzasadną. Przytem oświadczył on, że gotów jest przyzwolić na wszelkie środki bezpieczeństwa, jakieby władza cywilna uznała za potrzębę przedsięwziąść wewnątrz pałacu.

Poczta z Madrytu do Francyi zmuszoną jest okrążać długą drogą, ponieważ wszystkie miasta na drodze z Bajonny do Burgos. w Rioja i staréj Kastylli powstały i prawdopodobnem jest że w tej chwili już na drodze z Saragossy do Francyi komunikacya jest przerwaną, bo i małe warowne miasto Jaen na drodze z Saragossy do Oleron miało oświadczyć się za powstaniem. Jenerał Ruiz i syn Zurbana, którzy znajdowali się w Jaen, uciekli do Francyi.

Madryt 6 *Lipca.* Już przy dawniejszych sposobnościach, opierając się na trafnych powodach, wskazywaliśmy, że panujące tu od czasu objęcia rejencyi przez Espartera stronnictwo, w swojéj zagranicznéj polityce najgłówniej usiłowało, przedstawić wieczną anarchię, na jaka Hiszpania jest wystawioną jako skutek mniemanych intryg rządu francuzkiego, i zarazem jednać sobie poklask opozycyi francuzkiéj, oburzać ją przeciw tronowi i przyrzekać pomoc ze strony hiszpańskiéj ku zwaleniu go. Niewiem czy należycie uważano na to nasze zdanie. Dla poparcia go nowym dowodem, odwołamy się do artykułu zawartego w dzisiejszym ministeryalnym *Espectador*, i napisanego przez jednego urzędnika kancelaryi państwa, który zarazem jest nauczycielem królowéj.

W artykule tym po różnych zarzutach przeciw rządowi króla Ludwika Filipa czytamy w końcu,

Aby zapobiedz wszelkim wątpliwościom względem objawionych przez nas zdań w przedmiocie obrzydłéj polityki rządu francuzkiego, musimy oświadczyć, że nigdy nie uważaliśmy za jedno króla Ludwika z jego rządem i ludu francuzkiego. Przeciwnie o ile burza nas machiawelska polityka rządu francuzkiego, o tyle szanujemy i podziwiamy szlachetne uczucia ludu Francyi. Wielki naród Lipcowy, który trzechdniową rewolucyą zdołał stargać pęta tyranii, i zatknąć chlubną chorągiew wolności posiada, i zawsze posiadać będzie najszczerszą naszą przychylność, i mieć prawo do naszego podziwienia i uwielbienia. Co większa, nasza niechęć względem postępowania gabinetu tuileryjskiego, dochodzi do najwyższego szczytu, kiedy pomyślimy że polityka tego rządu, który wyszedł z owego chlubnego poruszenia ludu, temu samemu ludowi z każdym dniem uszczupla swobody. Nasza miłość i serdeczne braterstwo należą do Francyi ale dla jéj rządu mamy tylko nienawiść.

W podobnym duchu i prawie temi samemi słowami, ułożony jest manifest, wydany do mieszkańców przez deputacyę prowincyonalną i ajuntamiento, który w téj chwili obwoływany jest po ulicach jako wypowiedzenie wojny przeciw Francyi. Ten manifest kończy się temi słowy; Dostojny wojownik który w własnoręczné odezwie uznał władzę ludu jako sąd najwyższy, broni wspólnie z nami świętéj sprawy wolności.

Jeśli jenerałowie Narvaez i Concha, rzeczywiście z natchnienia rządu francuzkiego przybyliby z bronią w ręku do Hiszpanii, tedy ten rząd nie powstańcom ale rejentowi przysłał w nich pomoc, jak to sama *Gazeta* wczoraj uznała. Obaj ci jenerałowie nie bardzo szanowani są obecnie w kraju, a pierwszy mianowicie przez pięcioletnie oddalenie zupełnie stał się obcym dla armii. Junty w Castellon i Alicante miały już wzbronić się oddać swoją zbrojną siłę pod rozkazy jenerała Narvaez, i tu w Madrycie nie jedna zapalona głowa ostygła na myśl że Narvaez przybył do Hiszpanii, aby przywrócić monarchię samowładną, i tym sposobem szeregi obrońców rejenta wzmocniły się.

Eco del Comercio organ téj części exaltystów, którzy najusilniéj pragną upadku rejenta powiedział w swoim numerze z dnia 2 b. m. ostatnim który został wydany. Gdybyśmy mieli najmniejsze podejrzenie, że pomyślano atakować nasze instytucye; gdybyśmy sądzili, że zamierzono przywrócić wdowę Ferdynanda VII do rejencyi, i naszą konstytucyjną królowę połączyć związkiem małżeńskim z potomkiem panującéj teraz we Francyi rodziny, prędzéj niż wszyscy inni odrzucilibyśmy pomoc owych powracających jenerałów: z największem oburzeniem patrzylibyśmy na powrót tych jenerałów i przyłączenie się do nas stronnictwa: któreby nas znowu mogło wtrącić w walki ambicyi, w zamięszanie i rozprężenie.

Narvaez jest jednym z najbogatszych posiadaczy ziemskich w Andaluzyi, a Concha przez swoją żonę posiada 10,000 piastrów rocznego dochodu. Przekupstwo zatém jak się zdaje nie mogło na nich wywrzeć żadnego wpływu.

Co się tycze królowéj Krystyny, oświadczyła ona najuroczyściéj w nadeszłym tu w tych dniach liście, że nigdy nie będzie rościła pretensyi do rejencyi, i tylko poprzestaje na modleniu się o szczęście Hiszpanii, daleka od chęci wzięcia udziału w zamięszaniu, któreby na ten kraj nowe cierpienia ściągnęło.

Proklamacya wydana w tych dniach przez pułkownika Prim do żołnierzy korpusu jenerała Seoane, oskarża w prost rejenta, że on dążył do uwieńczenia swojéj głowy królewską koroną Hiszpanii. Nie potrzeba nawet dodawać, że pułkownik Prim nie przedstawia żadnych dowodów na poparcie tego tak śmiałego twierdzenia.

Bajonna 13 *Lipca.* Przednia straż Zurbana w dniu 10 wkroczyła do Saragossy; jego samego oczekiwano tam nazajutrz z dziesięciu batalionami; 6 innych batalionów, które tworzą jego tylną straż, mają pozostać na drodze do Lerida.

Junta prowincyi Guipuskoi, która rezyduje w San Sebastyan, i jak wiadomo ogłosiła pronunciamiento jedynie pod warunkiem że xiążę,

Vittoryi pozostanie przy rejencyi do dnia dojścia królowéj Izabelli do pełnoletności, teraz z namowy jenerała Roncala, który przez rząd tymczasowy mianowany został jenerał kapitanem prowincyj biskajskich, wydała proklamacyę, w któréj nie ma już mowy o rejencyi Espartera. Gwardya narodowa w San Sebastyan, która zajmowała cytadellę, z razu niechciała zezwolić na wezwanie przedstawione juncie, ale nakoniec uległa, kiedy jenerał Roncala przybył z wojskiem. Miał on zamiar w dniu 12 b. m. z większą częścią armii Guipuskoi i Navarry wyruszyć do Tudela.

W Kadyxie jenerał Caratala wydał bando, w którém wyznacza surową cenzurę dla dzienników, i cenzorom zaleca, takie tylko artykuły dozwalać drukować, które są pomyślne dla rządu, albo mają na celu pojednanie wszystkich dobrych hiszpanów.

W Galicyi około 2,000 milicyi prowincyalnéj pozostało wiernemi rejentowi. Wojsko to zajmuje Ferrol i Orenze. — W Vittoryi junta ma 4 bataliony, 200 koni i 2 baterye pod swojem rozporządzeniem. Pampelona i Santander powstały. Powstanie zatem rozszerzyło się już mniéj lub więcéj we wszystkich prowincyach Hiszpanii, i z pomiędzy najważniejszych miast już tylko Madryt, Saragossa i Kadyx uznają władzę rejenta. Ta władza jednak już i w stolicy oddaną została pod opiekę junty, a w Kadyxie jenerał Caratalla któremu rząd posłał dymissyę występuje jako dyktator, ogłosił bowiem miasto w stanie oblężenia, wprowadził cenzurę i przez dozwolenie wprowadzenia zakazanych towarów, ściąga sobie wielkie summy pieniędzy.

Większa część miast na drodze z Madrytu do Saragossy ogłosiła powstanie, podobnie jak oddział 700 ludzi przeznaczonych na wzmocnienie wojska rządowego. Powstańcy zajęli Calatayud i chwytają gońców rządowych.

Paryż 15 *Lipca.* Po wyruszeniu Zurbana z Leridy w dniu 6 wieczorem, powstańcy zajęli zaraz część pozycyj opuszczonych przez niego w sąsiedztwie tego miasta. Pułkownik Prim w dniu 7 z przednią strażą wojska powstańców stał w Mollerusa, a partyzant Tell Alan z korpusem ochotników odważył się podsunąć pod samą Leridę. W tém mieście pułk sabaudzki zostawiony był przez Zurbana z obfitym zapasem żywności i potrzeb wojennych. Czy zaufanie jakie Zurbano położył w tym pułku było uzasadnione, te za kilka dni okaże się. Między powstańcami panowało mniemanie, że Lerida za zbliżeniem się ich bez stanowczego oporu otworzy im bramy. Główna kwatera powstańców była w dniu 7 w Bellpuig, i gdzie osobiście znajdował się jenerał Serrano, aby kierować dalszym postępem wypadków militarnych.

Atak przedsięwzięty przez powstańców z Sewilli przeciw twierdzy Xeres de la Frontera, która pozostała wierną rejentowi, rozbił się o stałość ludności tego miasta. Od początku tego miesiąca, codziennie prawie liczne gromady żołnierzy przybywają do Xeres, żołnierze ci po największéj części zbiegli z zbuntowanych miast andaluzyjskich.

Stronnicy Espartera zaczynają oskarżenie, jakoby rejent zamierzał uprowadzić młodą Izabellę z Madrytu, zwracać przeciw krystynistom. Oskarżają oni ich, że zamierzają wznowić zamach 7 Października i opanować osobę królowéj, aby przez to stać się panami Madrytu. Bezwątpienia tak jedno jak i drugie z tych obostronnych oskarżeń, jest zupełnie bezzasadne.

Z Walladolid piszą pod dniem 5.: »Siły wojenne które pod dowództwem jenerała Aspiroz mają wyruszyć (przeciw Madrytowi) są już zupełnie uorganizowane. Przednia straż składająca się z licznych kompanij woltyżerów, wyruszyła wczoraj do Olmeda, gdzie zgromadzi się całe wojsko przeznaczone do operacyi przeciw stolicy, i które najprzód zająć mają wąwóz Guadarrama. Jedna baterya połowa wyruszy jutro w tym samym kierunku. Z Burgos oczekujemy czterech bateryj dział górnych. Podczas gdy w staréj Kastylii przygotowują się te operacye przeciw Madrytowi, z Walencyi jenerał Narvaez z swoim korpusem wyprawy postępuje także w kierunku Madrytu, tak, że podług wszelkiego podobieństwa, w krótce w bliskości Madrytu, przejdzie do ważnych wojennych wypadków.

Jeden dziennik lizboński *Portugal Velho* utrzymuje, że Espartero z odwołaniem się na traktat poczwórnego przymierza, zażądał posiłków wojskowych od Portugalii, ale to żądanie po wielokrotnych naradach gabinetu, pod osobistem przewodnictwem królowéj zostało odrzucone.

— Od granic tureckich 4 *Lipca.* —

Zbiegowie serbscy którzy dotychczas ciągle jeszcze pochlebiali sobie, i mieli nadzieję, tracą ją z każdym dniem bardziéj, i już przeszło stu z tych, którzy wiadomą protestancyę podpisali, przeszło do Belgradu aby się poddać nowemu rządowi. Inni w krótce pójdą za ich przykładem. Dla tych którzy na zawsze wygnanemi są z Serbii, rząd serbski, ma wyznaczyć utrzymanie.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 27 do dnia 28 Lipca.

Reinschmidt Klara ob., Łuszczkiewicz Daniel, Geppart Jan, Nowakowski Henryk ob., Stadnicka Apolonia ob., Komorowski Piotr hr., Komorowski Adam hr., Komorowski Michał hr., Slaski Alexander ob., z Polski; — Gotie Jan, Trylski Maciej, Łubińska Konstancya ob., Moraczewska Bibianna ob., Wysocki Augustyn ob., Gostkowski ob., z Galicyi; — Janiszewski Tadeusz ob., Buczakowska Julia ob., Tabor Karol, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Slaski Adam ob., Węgierkiewicz Franciszek ob., Macharzyński Jan, Olfinowska Tekla ob., Ciszewski Felix ob., Rybinski Jan, Brzechwa Józef ob., Korczyńska Salomea ob., Paprocki Michał ob., Jabłońska Adam ob., Barisch Xawera ob., do Polski; — Dąbski Alexander ob., Sokolnicki Józef ob., Balassan Jonitze, Poklękowski Józef, Łącki Teodor, Szabrański Antoni, Drohojewska Wiktorya ob., Kaluski Bolesław ob., Giebultowski Stanisław ob., do Galicyi; — Weigel, Schmidt, Polletyllo Jan hr., do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro. 6595.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w myśl uchwały Senatu Rządzącego z d. 14 b. m. i r. N. 2301 odbędzie się w biórach Wydziału w godzinach przedpołudniowych na dniu 10 Sierpnia r. b. publiczna *in minus* licytacya na wypuszczenie w przedsiębiorstwo wybudowania kanału podziemnego, ścieki z gmachu klasztornego XX. Karmelitów na Piasku do rzeki Rudawy odprowadzać mającego; cena do pierwszego wywołania zł. 4,474 gr. 26 naznacza się chęć licytowania mający, złoży na *vadium* zł. 450. O innych warunkach w biórach Wydziału wiadomość powziętą być może.

Kraków d. 25 Lipca 1843 r.

Senator Prezydujący
KOPFF.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro 6598

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w myśl uchwały Senatu Rządzącego z d. 14 b. m. i r. N. 3588 odbędzie się w biórach Wydziału w godzinach przedpołudniowych na dniu 10 Sierpnia r. b. publiczna *in minus* licytacya na wypuszczenie w przedsiębiorstwo przerobienia części traktu austryacko-prusko-szlązkiego w sekcyi 9 w długości 120 sążni, w szerokości sążni 3; cena do pierwszego wywołania zł. 1240 naznacza się, na *vadium* każdy z pretendentów złoży zł. 124. O innych warunkach w biórach Wydziału wiadomość powziętą być może.

Kraków d. 25 Lipca 1843 r.

Senator Prezydujący
KOPFF.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro. 3263.

TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa sukcessorów X. Mikołaja Zygmunta Sabby trojga imion Wojakowskiego w d. 19 Lutego 1833 r. w mieście Lwowie zmarłego, mianowicie Teressę z Wojakowskich Olszanowską, Honoratę z Wojakowskich Annielewską, siostry rodzone i Leona Wojakowskiego, aby się w przeciągu miesięcy 6 od daty niniejszego ogłoszenia rachując, z stósownemi dowodami po odbiór spadku po tymże X. Mikołaju Zygmuncie Sabbie Wojakowskim pozostałego składającego się 1o. z summy 130 dukatów 13 zł. 25 gr. w depozycie sądowym złożonéj, 2o z obligu na summę 2000 zł. przez X. Felixa Uszczyckiego zeznanego, nakoniec z połowy summy 16743 zł. 8 gr. testamentem Jana Wojakowskiego ojca X. Mikołaja Zygmunta Sabby Wojakowskiego zapisanej, z któréj summę zł. 1900 z części na tegoż przypadającéj jako onemu już wypłaconéj przeznaczył na koszta pogrzebu, do Trybunału zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie w posiadaniu massy téj jako bezdziedzicznéj skarb publiczny W. M. Krakowa wprowadzonym zostanie.

Kraków d. 10 Czerwca 1843 r

Sędzia Prezydujący
Dymidowicz.
(2r.) *Lasocki* Sekr.